

ASERȚIUNI PRIVIND INCLUDEREA DEZVOLTĂRII RURALE DURABILE ÎN STRATEGIA DE SECURITATE NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

CONSIDERATIONS ON THE INCLUSION OF SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT IN THE NATIONAL SECURITY STRATEGY OF ROMANIA

*General (r) prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN**
Doctorand Vasile BOGDAN

Acest articol prezintă câteva considerații cu privire la includerea dezvoltării rurale durabile în strategia de securitate națională a României și la modificările paradigmei privind evoluția strategiei de securitate națională.

Cuvinte cheie: *modificări; paradigma; strategia de securitate națională; dezvoltarea rurală durabilă.*

The present paper presents some considerations on the inclusion of sustainable rural development in the national security strategy of Romania, and on the changes in the evolution of the national security strategy paradigm.

Keywords: *the changes; paradigm; national security strategy; sustainable rural development.*

Modificări ale paradigmei Strategiei de Securitate Națională

Lumea multipolară actuală este caracterizată de evoluții impredictibile, dezechilibre majore, cât și de creșterea frecvenței de producere a schimbărilor la nivel regional și scară planetară, cu încălcarea facilă a frontierelor naționale. În prim-planul scenei politice și economice, alături de actorii geopolitici consacrați, au urcat state noi, purtătoare a eficienței economice și progresului tehnologic, țări situate îndeosebi în zona Asiei.

* Deputat, Secretarul Comisiei de Apărare din Parlamentul României, Președintele Secției de Științe Militare din AOȘR; tel./fax: 021/3229165.

Aspectul de notorietate al echilibrului lumii actuale este dat de accentuarea rolului factorului economico-financiar, ce devine predominant, impunând restricții majore nivelului politic. Criza financiară actuală este urmarea dorinței puterii financiare globale de reaşezare a echilibrului lumii de azi pe fundamente solide conferite de potențialul economico-financiar real, tangibil. Se are în intenție refacerea ierarhiei de influență geopolitică, cu îndepărtarea actorilor lipsiți de valoare din ecuația puterii regionale și mondiale.

În condițiile menționate anterior, statele lumii sunt puse în situația de a gestiona o paletă largă de riscuri și amenințări. Primul set de factori destabilizatori se referă la factori *hard*, cum sunt agresiunea armată, violarea teritoriului în zona de frontieră, raptul teritorial, conflictele locale sau terorismul de stat. Riscurile și amenințările *hard* sunt vizibile și deci dezavuate de opinia publică, cât și de Organizația Națiunilor Unite și organizațiile de securitate cu vocație regională.

Amenințările respective sunt abordate de Strategia Națională de Apărare, document ce sincronizează măsurile de nivel național pentru contracararea factorilor destabilizatori prin măsuri adecvate, ce au în vedere folosirea puterii armate a statului. Prin Strategia Națională de Apărare sunt stabilite direcțiile politicii de apărare, misiunile forțelor armate și modalitățile de întrebuițare a forțelor capabile să realizeze obiectivele propuse. Strategia Națională de Apărare, trebuie să fie prezentată de Președintele României la 6 luni de la investire. Documentul respectiv generează direcții de acțiune pentru alte documente subsidiare, Carta Albă a Apărării, elaborată de Ministerul Apărării Naționale și Strategia militară, întocmită de Statul Major General.

Modalitatea *hard* de acțiune este considerată contraproductivă în acțiunile îndreptate împotriva altui stat. Dacă luăm ca exemplu, Războiul din Irak din 2003. Ducerea acțiunilor militare au costat miliarde de dolari. Dar eforturile din perioada post-conflict privind reconstrucția Irakului au costat înzecit. Câștigătorii războiului din Irak au avut, în termeni reali, cea mai grea factură de achitat, prin preluarea atributelor politice, administrative, economice, sociale, privind securitatea etc., ale statului învins. Ca urmare, modalitatea respectivă nu mai este de actualitate. Se poate exemplifica situația din 2011 din Egipt, Bahrein, Siria și Libia, ce au activat altă modalitate de atingere a finalității dorite. Practic revine în actualitate aserțiunea lui Sun Tzî din Arta războiului ce postulează că victoria perfectă este materializată în situația în care îngenunchezi armata dușmană fără să produci nici o victimă. Pe această linie de conduită, modalitățile *soft* constituie contraponderea subtilă și eficientă a variantei *hard*. Modalitățile *soft* pot cunoaște o diversificare extraordinară: elemente ale războiului climatic sau teluric, crize financiare, atacuri cibernetice, război biologic, război comercial, manifestări interetnice, atacuri de bioterorism, politici protecționiste, prăbușirea monedei naționale, acapararea bogățiilor solului și subsolului, impunerea unor politici falimentare, corupția, proasta guvernare etc. Modalitățile *soft*, diversificate, omniprezente și cu posibilități de lărgire a paletei acționale, trebuie să facă obiectul analizei Strategiei de Securitate Națională. În acest mod, Strategia de

Securitate Națională are componente diverse: militară (de apărare), economică, demografică, diplomatică, alimentară, cibernetică, tehnică, de sănătate etc.

Prin dimensiunea integratoare, ca document deschis contracarării factorilor de risc și amenințare din spațiul extern și intern, Strategia de Securitate Națională răspunde priorităților ce fundamentează existența statului român. Amenințările *soft* pot viza toate domeniile și activitățile consacrate prezervării siguranței cetățeanului, ordinii publice, securității și apărării naționale. Pentru eficiența contracarării multiplelor provocări, pot fi luate în calcul forme eficiente prin activitatea de informații, contra-informații și securitate, prin măsurile de prevenire și gestionare eficientă a crizelor, alături de măsurile din domeniul de materializare a amenințării.

Strategia de Securitate Națională trebuie să permită realizarea unor obiective distincte:

- identificarea și contracararea pro-activă a factorilor destabilizatori, reducerea vulnerabilităților din spectrul politic, economic, militar, social etc.;
- prevenirea conflictelor și managementul eficient al factorilor destabilizatori la adresa securității naționale, al situațiilor de criză și diminuarea consecințelor acestora;
- participarea activă la promovarea democrației și construcția securității și prosperității în vecinătatea României și în alte zone de interes strategic;
- implicarea profundă în transformarea cadrului social-economic intern și îmbunătățirea capacităților naționale.

După cum se vede, Strategia de Securitate Națională include Strategia de Apărare. Referitor la corelația dintre Strategia de Securitate Națională și Strategia de Apărare, se impun câteva delimitări. Emiterea Strategiei de Securitate Națională este imperioasă, constituindu-se ca document fundamental, intersectorial, de amplă perspectivă și cuprindere. Strategia Națională de Apărare poate fi parte Strategiei de Securitate Națională, abordând limitativ problematică apărării naționale. Ca atare, emiterea și aprobarea documentului integrator se impune ca fiind o prioritate indiscutabilă de nivel strategic.

În acord cu cerințele ce decurg din statutul României de stat de graniță al Uniunii Europene, apreciem că țara noastră trebuie să constituie unul dintre vectorii dinamici ai prosperității și securității în Regiunea Mării Negre. În opinia noastră, în conținutul Strategiei de Securitate Națională, un instrument de eficacitate maximă este dat de includerea conceptului *Dezvoltării Rurale Durabile*, menit să contribuie la eradicarea unor vulnerabilități economico-sociale ale României.

Prioritatea conceptului Dezvoltării Rurale Durabile a României

Dezvoltarea Rurală Durabilă este deopotrivă concept, cât și prioritate strategică absolută a României. Conținutul conceptului se referă la repunerea în funcțiune a motorului economiei naționale, implicând sinergie toate sectoarele economiei țării. Are ca obiectiv mobilizarea și valorificarea posibilităților României pe termen scurt, mediu și lung privind asigurarea hranei vegetale și animale în mediul rural, a condițiilor de existență, confort și bunăstare.

Punctul de pornire este reprezentat de investițiile în mediul rural, sector ce dispune de fondul funciar, reclamă investiții relativ mici, obținând o eficiență sporită. Sectorul rural conține 40% din populația țării, lovită dramatic de insuficiența resurselor materiale, dispune de asistență și protecție socială simbolică, nivelul de pauperizare fiind dramatic. La nivelul satului românesc *primul pas* este constituit de stoparea declinului socio-economic actual ce presupune import de hrană pentru populație, *pasul următor* este dat de asigurarea necesarului de hrană al comunităților rurale sărăcite prin efort propriu și *pasul trei* constă în inversarea raportului actual, cu trimiterea excedentului de hrană mediului urban învecinat, precum și la export.

Dezvoltarea Rurală Durabilă este înmănușarea efortului constructiv pentru utilizarea forței de muncă existente în mediul rural, asigurarea tehnologiilor moderne, alocarea resurselor financiare, creșterea potențialului instituțiilor privind exploatarea prioritară a posibilităților solului pentru obținerea, valorificarea și consumul producției vegetale și animale la nivel rural și urban, cu posibilități de procesare industrială, implementarea factorilor de viață, confort și civilizație în mediul rural și valorificarea surplusului producției în mediul urban.

România ocupă locul al 5-lea din Europa la indicatorii de suprafață arabilă și agricolă, dispunând de un potențial de a produce hrană pentru circa 80 milioane locuitori. Catalizatorii succesului conceptului sunt sinergia efortului național și managementul performant. Finalitatea efortului constă în prezervarea securității alimentare și demografice, componente esențiale ale securității naționale.

Sincronizarea efortului este posibilă prin integrarea constructivă a strategiilor distincte privind dezvoltarea durabilă:

- în *plan național* – realizată la nivelul Executivului cu acordul Opoziției și consultarea mediului academic prin planuri multianuale, pe un orizont pe termen lung (25 ani), mediu (15 ani) și scurt (5 ani);
- la *nivel județ* – fundamentată de instituția Prefectului, în acord cu specialiștii domeniului, cu largul sprijin al Consiliului Local, pe termen mediu și scurt;
- la *nivel comună* – instituită pe termen mediu și scurt de Primar, cu sprijinul Consiliului Local.

Parcul agroindustrial, combinat cu centrul de afaceri poate fi definit ca elementul fundamental al Dezvoltării Rurale Durabile. *Parcul* poate fi considerat element al strategiilor naționale, județene și locale deopotrivă. Conceptul are în vedere utilizarea inteligentă a resurselor financiare, agronomice, veterinare, hidrologice, genetice, pedologice, tehnice, tehnologice, viticole, forestiere și de altă natură pentru producerea de hrană și servicii în zona rurală.

Elementele constituente ale *Parcului* pot cunoaște o configurare variabilă, fiind direcționate spre creșterea economică susținută la nivelul spațiului rural.

Pe suprafața *Parcului*, ce poate fi de 10-20 de hectare, pot fi dispuse module funcționale distincte:

- unități bancare, în măsură să optimizeze fluxurile de capital pentru generarea/regenerarea producției și valorificarea realizărilor *Parcului*;
- piață de vegetale cu bănci de semințe de mare productivitate, silozuri pentru cereale, magazine alimentare, puncte de informare agronomică;
- centre pentru reproducția artificială, abatoare, magazine cu produse de natură animală, conservare sau prelucrare, sector pentru valorificarea producției piscicole;
- săli de conferințe, spații culturale, centre de informare și documentare;
- elemente *Hi Tech*, săli Internet, servere, dispecerate;
- generatoare de rezervă și module de producere a unor energii ecologice (solară, eoliană);
- grădinițe, locuri de joacă și distracție pentru copii, piscine, bazine de înot;
- parcuri și spații de stocare a vehiculelor, atelajelor sau animalelor;
- microunități de producere a biodieselului, uleiurilor vegetale, zaharurilor, brichetelor calorice etc;
- unități turistice (moteluri), cantine și/sau restaurante;
- Mall-uri și ateliere pentru meșteșuguri tradiționale locale sau branduri (olărit, țesut, pictură, încondeiere ouă, producere țuică etc);
- parc de mașini agricole, tehnologii și mijloace tehnice destinate zootehniei (silviculturii). Detalii în fig nr. 1.

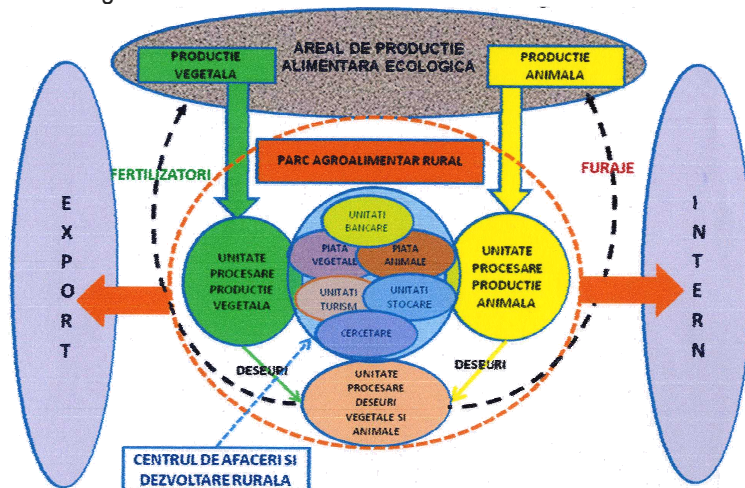

Fig. 1: Vedere generică asupra elementelor *Parcului agroindustrial* (după GNIR)

Parcul va fi punctul de pornire (interfața) privind finanțarea producției, colectarea și valorificarea producției vegetale și animale, reluând viitorul ciclu anual de producție. După

caz, atunci când condițiile permit, pot fi implementate forme particulare ale *Parcului*, sub forma *Stânei Verzi*, *Fermei Verzi*, altor forme distincte. Detalii în fig nr. 2. Din unghiul actualizării formelor de materializare a *Parcului*, pot fi identificate și alte forme care să valorifice potențialul diferitelor zone geografice sau entități morfogeografice.

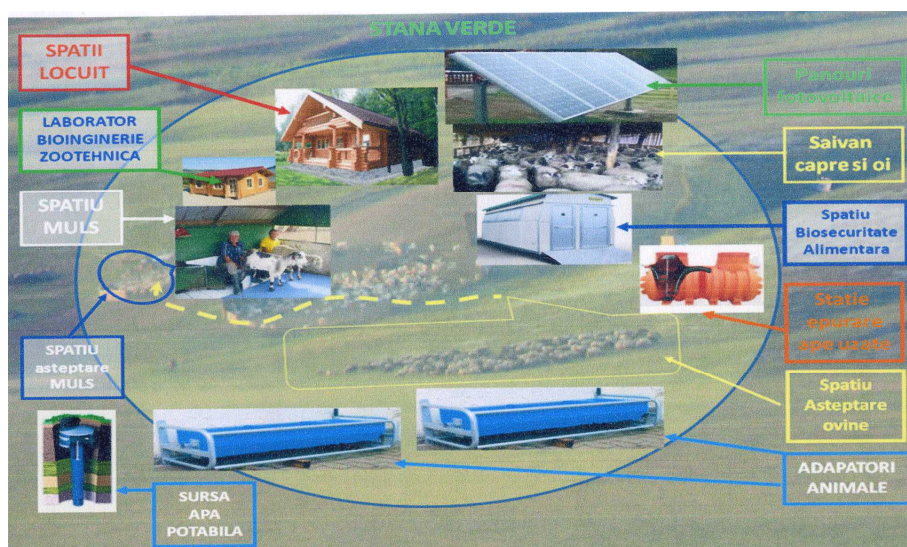

Fig. 2: Vedere de ansamblu a *Stânei Verzi* (după GNIR)

Implementarea conceptului la nivel național

La nivel național, proiectul care integrează și eficientizează efortul specific zonelor cu potențial agricol și permite atingerea obiectivelor *Dezvoltării Rurale Durabile* este Proiectul *Câmpiile României*.

Proiectul *Câmpiile României* are ca obiectiv optimizarea posibilităților de utilizare a potențialului pedoclimatic al formelor de șes din România pentru producerea hranei vegetale și animale, la nivelul potențialului maxim.

Conținutul proiectului se referă la implementarea activității agrozootehnice eficiente unitare, de mare randament, ecologice, cu amplu suport tehnico- științific modern și utilizarea biotehnologiilor, în condițiile aplicării Proiectului *Parcului agroindustrial, combinat cu centru de afaceri*, concomitent cu măsuri eficiente de împăduriri, pedologice și de irigații/desecări.

Măsurile de implementare trebuie să aibă în vedere:

- stoparea cumpărării de suprafețe agricole de cetățeni străini (peste un milion de hectare este deja înstrăinat), stimularea antreprenorului agricol pentru a utiliza eficient fondul funciar pentru asigurarea existenței familiei și valorificarea surplusului pe piață;
- extinderea formelor asociative la nivelul întregii suprafețe, cu asigurarea suportului financiar, tehnic, agronomic și zootehnic;
- oprirea extinderii necontrolate a localităților, cu pierderi semnificative a suprafețelor agricole trecute abuziv în intravilan, reintegrarea în circuitul agricol fundamentat științific a suprafețelor arabile și pășunilor;
- amenajarea și utilizarea maximală a potențialului de irigare prin cădere naturală (Dunăre, Siret, Olt, Mureș, Someș, Jiu etc.), întrebuintarea pentru irigații și transport a Canalului București, Dunăre;
- dezvoltarea infrastructurii de comunicații rutiere, feroviare și telecomunicații în spațiul rural și a suportului IT modern;
- combaterea extinderii aridizării (împăduriri, irigații, culturi protective) prin plantații de salcâm și similare, îndeosebi zonele cu risc de deșertificare (sudul Olteniei, Dobrogea, Podișul Central Moldovenesc);
- utilizarea extinsă a proiectul *Parcului agroindustrial, combinat cu centru de afaceri* în varianta standard și forme derivate;
- modificarea practicilor agronomice prin obținerea a două recolte pe aceeași solă, urmare a existenței a doar două anotimpuri și a încălzirii globale;
- includerea în producție a soiurilor și raselor cu randamente sporite, eficientizarea tehnologiilor de cultură, dezvoltare și valorificare a raselor;
- monitorizarea permanentă și alocarea sprijinului științific din partea Academiei Române pentru fazele de planificarea multianuală, proiectare, implementare a proiectelor-pilot, implicare intersectorială și evaluare.

De maximă urgență este implementarea în plan național a 4-5 proiecte pilot ale *Parcului*. Rezultatele pozitive, mediatizate și analizate eficient, pot constitui un pas decisiv spre posibile dezvoltări viitoare.

Proiectul Munții Carpați poate avea ca obiectiv valorificarea intersectorială a potențialului zonal al Munților Carpați și dealurile limitrofe (circa 1/3 din teritoriu) pentru producerea de hrană vegetală și animală, îndeosebi în contextul încălzirii globale. Proiectul trebuie să cunoască o abordare complementară Proiectului Câmpiile României, cu implicări specifice reliefului deluros și montan. Elementele de fundamentare vor situa în prim-plan creșterea animalelor, extinderea culturilor pomicole și viticole, valorificarea potențialului fânețelor, recoltarea fructelor de pădure și ciupercilor, aportul apiculturii și plantelor din flora spontană, piscicultura.

Proiectul Delta Dunării ar trebui structurat pe conservarea biodiversității specifice acestei zone unice, eficientizarea modalităților de folosire a capacităților pentru producția

piscicolă, turism și recreere, precum și producerea de hrană vegetală și animală cu specific local. Finalitățile trebuie să fie benefice la nivelul comunității locale tradiționale, izolate de mediul acvatic.

Proiectul trebuie să prioritizeze activitatea agrozootehnică unitară, adecvată spațiului distinct al Deltei, caracterizat de o mare varietate piscicolă, dar cu limitări datorate vegetației și zootehniei, specifice zonei. Acumulările și dezvoltările sunt posibile prin creșterea și exploatarea avantajoasă a raselor productive (taurine, bubaline, cabaline), specii de pești valoroase în amenajări temporare, culturi aquaponice sau hidroponice, creșterea animalelor în habitate naturale, exploatarea stufului, măsuri de protejare a ecosistemelor existente.

În întregul său, conceptul *Dezvoltării Rurale Durabile* este aplicabil cvasitotalității teritoriului național, prin forme organizatorice particularizate distinct, producând mutații economico-sociale majore. Conceptul trebuie racordat firesc la proiectele geopolitice europene *Fluviul Dunărea și Marea Neagră*.

Implementarea conceptului la nivel județean

Modalitatea de implementare a priorităților impuse de Dezvoltarea Rurală Durabilă este reprezentată de Strategia de dezvoltare durabilă a județului. Documentul este emis de Consiliul Județean, stabilind realist posibilitățile de valorificare a potențialului de care dispune comunitatea rurală în orizonturile de timp de referință.

Strategia va avea scopuri, obiective, modalități de finanțare, forme de implementare a proiectelor, sectorizarea suprafețelor, modalități de valorificare și refinanțare a culturilor și producției animale/vegetale.

Comparativ cu măsurile de nivel național, în formă generală, integratoare, la nivelul județului abordările conceptului vor fi realiste, particularizate, aplicate strict la posibilitățile de care dispune fiecare județ în parte. *Feed-back* -ul realist al evaluărilor posibilităților fiecărui județ, conduc la estimarea corectă a potențialului național privind utilizarea conceptului.

Implementarea conceptului la nivel local

Spațiul administrativ de implementare la nivel local este reprezentat de entitatea de nivel comună, lovită dramatic de insuficiența resurselor materiale, asistenței sociale, pauperitate dramatică și caracterizată de o protecție socială simbolică. Esența conceptului constă în folosire sistemică integrală a potențialului pedoclimatic, agrozootehnic, social, economic, financiar, bancar și de altă natură pentru satisfacerea nevoilor de hrană a populației țării, crearea unor excedente substanțiale pentru export.

Securitatea alimentară

Conceptul dezvoltării rurale durabile capătă valențe deosebite când ne gândim la afirmațiile tot mai dese ale unor specialiști care afirmă că Europa este în pragul unei crize alimentare.

Securitatea alimentară reprezintă starea de echilibru prin care cetățenii sunt protejați față de pericole induse de producerea, prepararea, procesarea și consumarea alimentelor,

sentimentul de încredere, liniște și confort induse la nivel macrosocial și al individului. Sintetizează totalitatea eforturilor și a măsurilor destinate să apere comunitatea și individul împotriva unui larg spectru de riscuri și amenințări, între care folosirea de alimente cu conținut toxic, constituenți organici dăunători sănătății, pesticide sau îngrășăminte.

Starea de securitate alimentară este raportul de echilibru instituit între riscurile, amenințările și pericolele la adresa comunității, generate de consumul obișnuit al hranei vegetale și animale. Trebuie accentuat că securitatea alimentară este dependentă de calitățile biologice intrinseci producției agricole, după caz vegetale sau animale. În acest context, științele bioeconomice reprezintă un domeniu al cercetării științifice care abordează interdependența și evoluția economiei umane și ecosistemelor naturale în timp și spațiu.

Date fiind implicațiile multiple, securitatea alimentară poate fi evaluată și analizată pe nivele de interes, astfel: global, regional, național și local.

Securitatea alimentară globală reprezintă starea de echilibru instituită prin asigurarea unui optim de hrană, de calitate și diversitate, în cadrul comunității mondiale, cu instituții, mecanisme, instrumente și procese adecvate promovării și realizării obiectivelor desemnate.

La nivel global, 20% din populația planetei consumă 80% din resursele de alimente ale lumii. Populația actuală de 6,7 miliarde, poate atinge 8,9 miliarde în 2050, stabilizându-se în preajma a 9 miliarde în perspectiva anului 2300. Hrana este insuficientă pentru 2/3 din populația lumii. În condițiile menținerii actualului curs al degradării fertilității solului, coroborat cu creșterea populației, deficitul de hrană se va accentua în mod dramatic. Situația respectivă se va degrada, în condițiile în care replicile crizei financiare actuale vor cutremura din temelii fragilitatea economiilor țărilor celor mai sărace.

Securitatea alimentară regională presupune instituirea unui sistem armonios de relații între un număr de state pe o suprafață geografică distinctă, caracterizate de asumarea și respectarea unor norme de conduită unanim acceptate în schimburile reciproce de politici alimentare în acord cu condițiile geoclimatice din fiecare stat, pentru asigurarea atingerii obiectivelor proprii securității alimentare, fără lezarea intereselor altor țări, precum și cu rezolvarea amiabilă a diferendelor dintre ele.

În plan european, România trebuie să depună eforturi pentru alinierea producției și consumului la standarde europene, în condițiile atragerii și utilizării eficiente a fondurilor europene.

Securitatea alimentară națională reprezintă expresia supremă a interesului național. Se materializează în constituirea, implementarea și menținerea politicilor alimentare

adequate la nivelul statului, care să prezerve starea de sănătate și dezvoltarea armonioasă a populației.

Aplicarea conceptului *Dezvoltării Rurale Durabile* permite dezvoltarea unui consum alimentar echilibrat, în acord cu valorile naționale tradiționale, posibilitatea afirmării culturii și a vieții spirituale în context universal, asigurarea sănătății fizice a cetățenilor țării, protecția mediului înconjurător.

Securitatea alimentară locală este realizată în acord cu specificul local. Se materializează distinct, pe fiecare unitate administrativă de referință (județ, comună, sat, fermă, gospodărie individuală).

Conceptul de securitate alimentară se impune ca prioritate națională, posibil să devină în viitor mai importantă decât securitatea energetică. Securitatea alimentară este pilonul pe care se sprijină starea de sănătate, dezvoltarea fizică armonioasă, bunăstarea, creșterea demografică, încrederea și echilibrul națiunii, la adăpost de posibile riscuri induse de crize sau politici destabilizatoare.

Conceptul trebuie evidențiat în contextul actual, caracterizat de acutizarea cererii de resurse energetice umane (hrană) la nivel planetar, în care modificările climatice și dezastrele naturale sunt amplificate de modificările destabilizatoare induse de activitatea umană. Într-o lume cu turbulențe sociale și politice, asistăm la creșterea exponențială a populației, cu resurse de hrană în scădere dramatică.

Pașii de urmat în asigurarea securității alimentare urmăresc:

- elaborarea proiectelor multianuale de resortul securității alimentare, prin acordul deopotrivă al Puterii și Opoziției, angajând investiții majore din surse interne și externe;
- inventarierea suprafețelor care pot fi utilizate în producerea de alimente de natură vegetală și animală, cu atingerea eficienței maxime;
- stabilirea unei rotații a culturilor optimă care să faciliteze producerea a două recolte anual;
- impunerea în regim de urgență națională a programelor de combatere a aridității solului, combinate cu împăduriri în rețea realizate pe suprafețele cu risc de degradare sau cu potențial vegetativ scăzut;
- dezvoltarea sistemului național de irigații prin cădere naturală, folosind integral potențialul rețelei râurilor interioare, reabilitarea canalelor magistrale de irigații și a sistemului de irigații/desecări local;
- introducerea în circuitul național a proiectului *Parcului agroindustrial combinat cu centru de afaceri*, prin implementarea inițială a 4-5 proiecte la nivelul fiecărui județ;
- declanșarea eficientă a unor proiecte de anvergură națională - *Câmpiile României*,

Munții Carpați – care să valorifice excelentul potențial pedoclimatic pentru producerea resurselor de hrană ecologică, tradițională și diversificată;

- impunerea măsurilor coordonate pentru optimizarea utilizării potențialului oferit de sol, păduri, luciul de apă, râurile interioare și Fluviul Dunărea;

- includerea în circuitul economic a soiurilor și raselor aclimatizate, cu un potențial economic și randamente crescute, cu eliminarea din producție a organismelor modificate genetic și a celor cu randamente scăzute;

- construirea unor fabrici de dimensiuni mici în bazinele legumicole, pomicole, viticole și piscicole, și a abatoarelor modulare;

- aplicarea unor strategii viabile pentru producerea unor vinuri de calitate, țuici tradiționale, sucuri naturale, băuturi răcoritoare sănătoase, medicamente, cu utilizarea posibilității culturilor atipice, inclusiv a florei spontane;

- accelerarea folosirii procedeele moderne de producție, de resortul aquaculturii, culturilor hidroponice etc.

Securitatea alimentară trebuie să elimine din alimentație elementele de risc materializate prin organismele modificate genetic, substanțele chimice din gama conservanților și amelioratorilor, elementele toxice induse de ambalaje sau tratamente neadecvate. De asemenea, trebuie să operaționalizeze elemente eficiente de control, modalități de avertizare a consumatorilor și instrumente ferme de sancționare a celor care atentează la sănătatea populației.

Securitatea alimentară interferează strâns cu alte componente ale securității naționale, *input-urile* fiind de la parte la sistem.

Concluzii

Preocupările de resortul *Dezvoltării Rurale Durabile* trebuie abordate în contextul încălzirii globale, epuizării aquiferelor, aridizării și reducerii suprafețelor agricole, creșterii exponențiale a populației globale, diminuării stratului de ozon, creșterii nivelului oceanului planetar și inundării unui vast teritoriu de producere a hranei, preocupărilor privind utilizarea distructivă a armei meteorologice, tectonice etc. De asemenea, trebuie luate în considerare posibilitățile privind utilizarea mijloacelor de resortul bioterorismului pentru compromiterea producției pe suprafețe imense, utilizarea voit distructivă a medicamentelor, introducerea în alimentație a alimentelor modificate genetic, producerea de alimente nesănătoase, îmbolnăvirea masivă sau sporirea mortalității populației.

În aceeași manieră, implementarea politicilor la nivelul populației din satele României, trebuie coroborată cu redarea speranței pentru un contingent masiv din populația

țării. Cum globalizarea facilitează trecerea rapidă a frontierelor țării de factorii perturbatori, România poate înregistra rapid urmările migrației de persoane ce pot afecta dramatic stabilitatea țării.

Abordările privind fațetele securității – naționale, domestice, alimentare, veterinară, agricole etc – trebuie să conțină abordări pertinente. Nuanțările pe domenii de interes trebuie să fie derulate cu realism, în conexiune cu provocările și convulsiile lumii de azi.

România trebuie să-și producă propria securitate, să producă hrană pentru conaționali din resurse proprii, să-și structureze politici sociale solide și să fundamenteze strategii robuste privind demografia și sănătatea populației. Dezvoltările pot fi și trebuie abordate în plan intersectorial.

În condițiile în care resursele subsolului au fost concesionate în totalitate, posibilitățile solului trebuie puse în slujba intereselor fundamentale ale statului și beneficiul cetățeanului. Solul României, cu un strat de cernoziom de peste 20 cm, în situația unui management riguros, poate să producă hrană ecologică, diversificată și în cantități ce exced nevoile proprii de consum. Apreciem că implementarea conceptului *Dezvoltării Rurale Durabile* trebuie să constituie prioritatea națională fundamentală, care poate produce revigorarea economică internă pe durata următorilor 15-25 de ani. Întârzierea declanșării proiectului cu 2-3 ani echivalează cu un eșec (suprafața agricolă va fi înstrăinată în totalitate, degradarea solului va fi cvasi-ireversibilă, populația rurală va ajunge la nivel de pauperizare dramatică, modificările climatice vor fi neplăcute, spațiul rural va fi greu de stabilizat). Prioritatea rezidă din nevoia de securitate, hrană și viitor, resimțite la nivel de supraviețuire pentru aproape jumătate din populație și ca nivel de beneficiu indiscutabil pentru nivelul național.

Impunerea conceptului *Dezvoltării Rurale Durabile*, securității alimentare și a securității demografice în conținutul Strategiei de Securitate Națională reprezintă o prioritate absolută ce decurge din:

- creșterea ponderii acestor componente în ecuația totală a securității naționale în viitor, obligă la măsuri atente de descreștere a amenințării din sfera respectivă de responsabilitate;
- turbulențele financiare, economice, sociale și climatice pe care le parcurge omenirea, imprevizibile și de mare amplitudine, nu admit soluții de moment, ci acțiuni pe termen lung;
- programele și măsurile în sectorul agrozootehnic trebuie analizate pe perioade de timp adecvate, orizonturile propuse (25, 15, 5 de ani) fiind rezonabile.

În rândul măsurilor privind optimizarea conținutului Strategiei de Securitate Națională, considerăm necesară includerea conceptului *Dezvoltării Rurale Durabile*, ca pârghie esențială prin care se asigură securitatea alimentară în regim de prioritate absolută. Implementarea proiectelor Câmpia României, Munții Carpați, Delta Dunării, reprezintă deziderate majore ale dezvoltării echilibrate a spațiului rural al României de mâine.

BIBLIOGRAFIE

- *** Constituția României.
- *** Academia Română. *Proiect inovator privind realizarea unui parc agroindustrial integrat cu centru de afaceri pentru dezvoltarea rurală durabilă*. București, 2010.
- *** Academia Română. *Economia socială și implementarea ei în România*. București, 2010.
- *** European Commission. *Europe 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth*. Brussels, 2010.
- Group on Earth Observations. *Developing a Strategy for Global Agricultural Monitoring in the Framework of Group on Earth Observations Workshop Report*. Rome, 16-18 July 2007.
- Lester Brown. *Eco Economia*. Editura Antet, 2004.
- United Nations. *World Population 2300*. Economic and Social Affairs, 2004.
- Walther H. Mayer, *How to manage change?* 2009.

